

เปิดโมเดลสร้างนักโภชนาการท้องถิ่น เพื่อสุขภาพเด็กไทย

เด็กไทยวัยอนุบาลถึงประถมวัย ยังมีปัญหาภาวะทุพโภชนาการ คือภาวะ การขาดสารอาหารที่ส่งผลให้เด็กผอม เตี้ย แคระแกรน การเจริญเติบโต ของสติปัญญาได้ไม่เต็มที่ ตลอดจน ทักษะทางด้านอารมณ์ อีกมุมหนึ่งยังมี เด็กจำนวนมากที่มีภาวะโภชนาการ เกินหรืออ้วน แต่ขาดสารอาหาร เตี้ย อ้วน และระดับไอคิวต่ำ เพื่อให้ความหวัง โภชนาการที่ดีสู่เด็กไทย นำไปสู่การ กำหนดทิศทาง และการวางแผนปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น จัดเสวนาทางวิชาการ เรื่อง “การบริหารจัดการอาหารกลางวัน นักเรียนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ”

สุทธิพงษ์ จุลเจริญ อธิบดีกรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กล่าวว่า กรมการปกครองท้องถิ่นได้ริเริ่มประมาณ จัดสรรค่าอาหารกลางวันสำหรับเด็ก นักเรียนอัตรา 20 บาท/คน/วัน ปีละ 240-260 วัน ซึ่งจะโอนเงินจัดสรรงบประมาณให้ อบต. บริหารจัดการ โดย สถานศึกษาในสังกัดอปท.จะต้องนำเงิน เข้าบัญชีธนาคารในนามสถานศึกษา และได้กำกับให้อปท.ตรวจสอบบัญชี ค่าอาหารกลางวันอย่างเคร่งครัด ในวง เสวนา ได้ข้อสรุปร่วมกันถึงแนวทางการ แก้ไขปัญหาอาหารกลางวันที่เกิดขึ้น โดยมีทั้งหมด 4 ข้อ คือ 1.การนำระบบ ไทยสคูลลันช์ (Thai school lunch) โปรแกรมสำเร็จรูปอาหารกลางวัน

2.ผลักดันให้ท้องถิ่นทั่วประเทศมี นักโภชนาการประจำเพื่อช่วยให้คำแนะนำ 3.แก้ไขกฎระเบียบต่างๆ และ 4.ให้ทุกฝ่าย เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและ ตรวจสอบ

ด้าน **สง่า คามาพงษ์** นักวิชาการ โภชนาการที่ปรึกษากรมอนามัย และ ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), กล่าวว่า ทุกวันนี้สังคมไทยเข้าใจว่าเด็กกินอะไรก็ได้ ที่ให้อิ่มแล้วจบ แต่เด็กอ้วนเพียงอาหารไม่ได้ อิ่มสารอาหาร

“สำหรับแนวทางการพัฒนาอาหาร กลางวันในโรงเรียนให้มีคุณภาพ ผมขอ เสนอแนะ 6 ข้อ ดังนี้ 1. เร่งรัดให้นำ โปรแกรม Thai School Lunch มาใช้ให้ ครอบคลุมทุกโรงเรียนทั่วประเทศ 2. พัฒนาครู และแม่ครัวให้มีความรู้และทักษะการจัดอาหาร กลางวัน 3. จัดระบบควบคุม กำกับ ติดตาม ที่มีประสิทธิภาพและทั่วถึง 4. เร่งรัดลงทุน ให้มีนักโภชนาการท้องถิ่นประจำตำบลละ 1 คน เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมโภชนาการเด็ก

5. ปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนา คุณภาพอาหารกลางวัน รวมทั้งการพัฒนา รูปแบบการจัดอาหารกลางวันให้เหมาะสมกับ บริบทโรงเรียน และ 6. เปิดโอกาสให้ครอบครัว และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ และมี บทบาทที่ชัดเจนในการพัฒนาอาหารกลางวัน”

ผู้ทรงคุณวุฒิ สสส. กล่าวอีกว่า ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องตอบสนองนโยบาย ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี คือต้องมีอาหารกลางวันยุค 4.0 นอกจาก ผลักดัน โปรแกรม Thai School Lunch แล้ว ยังต้องสร้างนักโภชนาการท้องถิ่นในแต่ละ อำเภอ และโรงเรียนจะต้องรับครูที่จบด้าน คหกรรมอาหารที่ดูแลด้านโภชนาการหรือ อาหารกลางวันโรงเรียนละ 1 คน เพื่อความ ยั่งยืนด้านโภชนาการของเด็ก

“ข้อดีของการมีนักโภชนาการท้องถิ่น ก็คือ เพื่ออบรมให้ความรู้เด็ก คุณครู และผู้ปกครองถึงโภชนาการที่ดีกับเด็ก ส่วนแนวทางการสร้างนักโภชนาการชุมชน มีอยู่ 9 ขั้นตอน ดังนี้ 1. คัดเลือกท้องถิ่น นำร่อง กล่าวคือเลือกจากโรงเรียนที่

ประสบความสำเร็จ 2. โรงเรียนจะต้องรับครูที่จบด้านคหกรรมอาหาร หรือครูอาหารโรงเรียนละ 1 คน 3. นำบุคลากรเหล่านี้มาพัฒนาศักยภาพเราต้องลงทุน เพราะไม่มีการลงทุนใดสำคัญมากไปกว่าการลงทุนสร้างบุคลากรของชาติ 4. ลงมือปฏิบัติในระยะทดลองเป็นเวลา 6 เดือน 5. นำการทำงานตลอด 6 เดือนมาถอดเป็นบทเรียน 6. พัฒนารูปแบบของโรงเรียนต้นแบบเป็นเวลาอีก 6 เดือน 7. จัดเวทีสรุปผลการดำเนินงาน 1 ปี 8.ขยายพื้นที่โรงเรียนที่ดำเนินการ และ 9. ผลักดันให้เกิดนักโภชนาการท้องถิ่นทุกจังหวัดเพื่อวางแผนโภชนาการสำหรับเด็กวัยเรียนทั้งในระยะสั้น-ยาว”

ขณะที่ **ผศ.ดร.อุไรพร จิตต์แจ่ม** นักวิชาการด้านโภชนาการชุมชน สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดลกล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถจัดหาและตรวจสอบคุณภาพอาหารกลางวัน นักเรียนตามหลักโภชนาการเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง จึงต้องสร้างและพัฒนาครูหรือบุคลากรแกนนำในสถานศึกษาให้มีความรู้

ความเข้าใจ และตระหนักในการจัดอาหารกลางวันที่มีคุณภาพสำหรับนักเรียน **ดร.สุปิยา เจริญศิริวัฒน์** นักวิจัยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ กล่าวถึงการออกแบบและพัฒนาระบบแนะนำสำหรับอาหารสำหรับโรงเรียนแบบอัตโนมัติ Thai School Lunch ว่า โปรแกรมนี้เป็นระบบที่ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงโปรแกรมได้ง่าย และผู้พัฒนา สามารถทำการเพิ่มเติมและปรับปรุงรายการอาหารและข้อมูลสำหรับให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยเนคเทค (NECTEC) ได้พัฒนาเพิ่มการแนะนำสำหรับอาหารแบบอัตโนมัติเพื่อให้โรงเรียนจัดเมนูอาหารกลางวันได้เร็วและมีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งในอนาคตระบบนี้จะช่วยให้ต้นสังกัดสามารถติดตามคุณค่าอาหารและงบประมาณในแต่ละโรงเรียนได้แบบ real-time ด้วยเพื่อให้เด็กไทยได้มีอาหารกลางวัน “อิม คุ่มค่า ถูกหลักโภชนาการ” อันจะส่งผลต่อภาวะโภชนาการที่ดีขึ้น